

Кравець П.В., Розвод С.В., Лазебник М.М.
*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
«Укрцентркадріліс»*

ОЦІНКА ВПЛИВУ ЗАКОНОДАВСТВА ЄС З ПИТАНЬ ТОРГІВЛІ ДЕРЕВИНОЮ НА ЛІСОВИЙ СЕКТОР УКРАЇНИ

Вимоги європейського законодавства щодо забезпечення постачання на ринки деревини виключно законного походження та перенесення цієї норми в текст Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС зумовили необхідність оцінки його впливу на лісовий сектор України.

Регламент ЄС з питань торгівлі деревиною передбачає запровадження системи належної перевірки зі сторони імпортерів (операторів) свої постачальників аж до лісового господарства. Її зміст полягає у формуванні комплексу заходів та процедур, які унеможливають потрапляння в ланцюг постачання тієї лісопродукції, яка має сумнівне походження. Ключовою вимогою при налагодженні системи належної перевірки є забезпечення підтвердження дотримання вимог застосовного законодавства з питань лісозаготівель. Це означає, що має бути оцінена практика правозастосування законодавства в країні походження деревини з самих різноманітних аспектів лісокористування.

Дослідження було проведено, зокрема, на основі опитування 42 експертів, які представляли лісогосподарську, деревопереробну, консультативну і управлінську ланку лісового сектору.

Більшість опитаних визнають, що вже стикнулися з запитом про джерела походження лісопродукції. Оператори звертаються з вимогою надати різноманітні свідоцтва на право заготівлі деревини (лісорубні квитки, сертифікати походження, декларації), а також різного роду транспортні і митні документи на поставлену лісопродукцію. Зазвичай, вичерпним свідоцтвом виконання застосовного законодавства, операторами визнається чинний сертифікат міжнародної системи сертифікації. Нажаль на даний час відсутні рекомендації по формуванню і реалізації системи належної перевірки саме для первинного виробника лісопродукції (лісового господарства).

Серед питань, які потребують свого подальшого вирішення можна виокремити такі.

Перше, поняття застосовного законодавства з питань лісозаготівель, зазначене в регламенті ЄС, не може ототожнюватися з

визначенням законності походження деревини в українському законодавстві. Отже, нагальним є формування переліку законодавчо-правових актів, що складатимуть собою застосовне законодавство та документів, які підтверджують його виконання.

Друге, налагодження системи належної перевірки вимагає вільний доступ до інформації з усіх аспектів походження деревини. Це в свою чергу актуалізує завдання по формуванню прозорих і партнерських взаємовідносин між лісовою і деревообробною галузями, що передбачає можливість отримання доступу до потрібної інформації та передачі її по ланцюгу постачання.

Третє, незважаючи на запевнення опитуваних щодо достатнього рівня обізнаності про законодавство ЄС з питань торгівлі деревиною, на наш погляд існує брак інформації та знань потрібний для прийняття управлінських рішень в контексті забезпечення реалізації угоди про Асоціацію між Україною та ЄС.

Четверте, досвід функціонування ланцюгів постачання лісопродукції за міжнародною схемою FSC, яка гармонізувала свої стандарти з регламентом ЄС, є вагомим доробком при впровадженні системи контролю руху деревини, як одного з ключових елементів підтвердження законності походження лісопродукції. Досвід застосування і потенціал розвитку лісової сертифікації в повній мірі не використовується для забезпечення виконання вимог регламенту.

П'яте, більшість опитаних визнає, що регламент ЄС впливає на лісовий сектор і спонукає до формування відповідної системи контролю руху деревини від виробника до споживача (оператора). При цьому наголошується на необхідності внесення змін і доповнень до законодавства. Це дуже важливий висновок, так як незважаючи на існування двох квазі-систем контролю руху деревини (сертифікат походження та електронного обліку деревини), жодна з них не здатна забезпечити підтвердження законності походження продукції.

Прогнозовані тенденції щодо посилення правозастосування регламенту ЄС до українських товаровиробників, вимагають здійснення погодженої стратегії розвитку лісової і деревообробної галузей. Важливими елементами такої стратегії мають стати визначення переліку нормативно-правових актів, які складатимуть застосовне законодавство з питань лісозаготівель, формування оцінки ризику його правозастосування, забезпечення доступу до відповідної інформації, формування системи контролю руху деревини по усьому ланцюгу постачання, яка може бути верифікована як другою, так і третьою стороною.

Маркетинг інновацій і інновації в маркетингу: збірник тез доповідей
VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 25-26 вересня 2014
року. – Суми : ТОВ "ДД "Папірус", 2014. - С. 81-82.